

BARÓTHY ZOLTÁN

Nincs idő!

(REGÉNYRÉSZLET)

Augusztus vége volt, forró és szürke este. Elővette a kulcsot az övtáskájából és kinyitotta az ajtót. Ijesztő, idegen árnyékokat látott odabent.

Átlépte a küszöböt. Villanyt kapcsolt előbb az előszobában, majd beljebb, a hálószobában. Körülnézett. Az ágyon, az ágynemű gyűrődéseiben még ott kavarogtak annak az egykori ébredésnek a pillanatai. Egy meg nem történt éjszaka. Ahogy utoljára fúrta a párnába a fejét. És a lepedő redőiben a mozdulat, ahogy az ágy szélére kiül. „Ez?”, kérdezte, és szinte újra hallotta az ébresztőóra akkori sípolását. „Ez?”

Nem bírta. Egy gyors mozdulattal kisimította a párna és a lepedő ráncait, és átmenekült a nappaliba. Szétdobált papucsok, a nyomtatóban szakadt papír. Egy menetrendet akart még kinyomtatni akkor éjjel, de a papír beragadt, ki akarta ráncigálni, nem sikerült, később pedig már nem volt ideje foglalkozni vele. „Ez?”, gondolta újra. Az asztalon iratkupac és egy elszáradt kekszdarab. Csak az egyik felét ették meg valamikor régen.

Mindenhonnan elfelejtett percek tompa ütéseit érezte magán: a halántékán, a homlokán, a mellkasa táján.

„Ez az életem?” Lerogyott a kanapéra. „Nem, nem, nem akarom! Nem akarom!!!”

Bármerre is fordult, egy idegen élet nézett vissza rá ridegen és kegyetlenül. Irtózott a kanapé szövetének érintésétől. A szoba másik feléből egy étkezőasztal éles sarka figyelte őt kemény szenvtelenséggel. És egy vitrines szekrény. Mintha egy hulla merev tekintete lenne az a szürke, élettelen üveg. Próbálta megérteni a felfoghatatlant, hogy ez a saját lakása, hogy ő lakik itt, de legszívesebben máris elrohant volna. „Mi értelme újra látnom ezt az egészszet?”

Nem lehetett elviselni, olyan meleg volt. Nyitva hagyta a teraszajtót, úgy aludt el.

Az éjszaka közepén felébredt. A nyitott ablakon át fákat látott. Tudta, hogy a fák alatt út kanyarog és ereszkedik alá egy meredek völgybe, és hogy neki ezen az úton kell majd továbbindulnia. De az út nem látszott, csak a fák: a rezgő levelek villódzása valami barna és sárga fényben, mintha az út fölé boruló lombokra folyékony aranyat öntöttek volna. Gyönyörű, megnyugtató látvány. De honnan jön ez a nehéz, sárgás fény ilyenkor éjszaka?

Egy utcai lámpa. Mögötte nagy, vak épület sötét tömege. Ismerős az épület és ismerős a nyitott ablak, amely azt a kinti, csendes éjszakát és az aranyba mártott lombokat keretbe foglalja. „Hol vagyok?”

Egy szekrényt vagy polcot látott az ágya végében. Azzal nem sokra ment. De akkor észrevette egy bicikli kerekét a polc mellett, egy sarokba állított bicikli első ke-reke volt. „Nem!”

És már tudta, hogy nincs semmiféle út odalent a fák alatt. Otthon van, és a saját ágyában fekszik, az ágya végében az ő polca van, a szoba sarkában az ő biciklije. A nyitott teraszajtón túl, a száradt lombú fák és az utcalámpa fénye mögött pedig csak egy kietlen és lapos lakótelepi éjszaka kezdődik.

„Nincs a völgy? Hát nincs az a völgy?”

Még sokáig pislog álmatlanul; együtt lebeg a sötétszürke, vészjósló árnyékokkal az érvessztés üres mélységei fölött.

*

Az önkiszolgáló étterem visszhangos csarnokában kellemesen hűvös volt. Odakint – mintha a nyár soha sem akarna véget érni – tovább tombolt az örömtelen, túlrett, déli forróság.

Sárgadinnyekrém levest választott, főfogásnak húst és rizst.

A háttérben egymáshoz ütődő tányérok visszafogott porcelánsikolya. Evőeszközök rövid, fémes zörgése, zümmögése, ahogy az érkező emberek a villákkal, kanalakkal teli dobozokba nyúlnak.

A hangszórókból rádió szólt, és a rádióban egy dal, egy névtelen, közepes sláger, nem is lett volna érdemes tovább foglalkozni vele, de rémlett, hogy azelőtt egyszer már hallotta ezt a zenét, és egyre biztosabb volt benne, hogy amikor hallotta, történt vele valami – valami fontos.

Émelyítően édes íze volt a levesnek, hirtelen zsongani kezdett tőle a feje, így gondolatainak még ezen a szirupos zsibbadtságon is át kell hatolnia, hogy a dallamra figyelhessen. Mi lehet ez a zene, és miféle emlék háttérzaja volt egykor?

Ette a levest, és töprengett. „Hol? Kivel? Mikor?”

De érezte, azt a pillanatot már nem találhatja meg. Talán soha többé nem lesz meg, kész.

Nem tudott belenyugodni. Ette a levest, hallgatta a zenét, és közben kétségbeesetten nyitogatta emlékezete szobáit. De hiába tépett fel egyre több ajtót, múltja minden zugát kifosztva találta.

A rizs és a hús között már csak úgy kotorászik. Igazából nem is éhes. Kedvetlen és ingerült.

*

Aztán délután egy budai vendéglő kertjében üldögélt, és fröccsöt kortyolgatott. A bátyját várta, de az, úgy tűnik, elfeledkezett róla. Ott ült már vagy fél órája a kert fái alatt, csak azután nyúlt a telefonhoz.

Nem derült ki, melyikük értette félre a másikat, szerinte a bátyja őt. Mindenesetre a bátyja a telefonban megígérte, hogy azonnal elindul hozzá oda, a budai vendéglő kertjébe.

A kert gesztenyelombjai és fenyői fölött az augusztus végi nap lassan a hegyek mögé bújt. Alig voltak a kertben rajta kívül, és neki jól esett az egyedüllét. Valahogy még az is jól esett, hogy elfelejtették, hogy elfeledkeztek róla, mintha ő nem is lenne. Szinte kellemes volt ez a létnélküliség, hogy nem kell beszélnie, viselkednie, nem kell *lennie*. Nem kell úgy csinálnia, mintha... Mintha mi?

Itt mindig megakadt.

Nemsokára megérkezett a bátyja. Iszogattak és beszélgettek, bár ő leginkább csak hallgatta a testvére történeteit. Unta őket, a szavak szinte maguktól elkerülték a fülét. A bátyját pedig mégsem nagyon érdekelhette, ami vele történt, valószínűleg csak udvariasságból akart találkozni vele. Az őt érintő dolgokon hamar átugrottak, de nem baj, ő úgysem tudott volna beszélni semmiről, így legalább megúsza.

Már erősen szürkült, amikor a bátyja fizetett, és felálltak. „Még sosem volt közöttünk ekkora a távolság”, gondolta, és fájdalmat érzett a mellkasában. De nem a távolság miatt: az a szó kezdett fájni, hogy *köztünk*. Szinte látta, ahogy a szó felizzik és világít. *Köztünk*. Értelmezhetetlen, hiszen mintha nem fűzné többé viszony a bátyjához. Semmilyen.

Ezután a Duna-partra készült egy koncertre. Egy lányismerőse, Laura hívta oda. Hát ma mindenki rá kíváncsi?

De hol is van az a Duna-part? Hogy lehet odajutni? Milyen út vezet a Németvölgyi úttól a Petőfi hídig?

Nem tudta. Tanácstalan volt, mint aki még sohasem közlekedett ebben a városban egyedül, mintha az állóhajóig, ahol a koncertet tartották, felfedezetlen, szürke birodalmak vak útjain kellene végigbolyongania.

Tizenhat éve élt itt.

„Hogy jutok oda?”

Már elköszöntek, amikor ő utána kiabált a bátyjának, hogy megkérdezze tőle.

– Kétszázötvenkettes – hallotta a választ a keskeny úttest túloldaláról.

Aztán elváltak, ő pedig egyedül maradt, és pár perc múlva felszállt a kétszázötvenkettesre. Soha nem hallott még erről a buszról, és ez újra ingerültté tette.

Ülni egyedül a gesztenyefák alatt és *nem lenni* jobb volt. Az nem követelte tőle, hogy tudjon valamit a világról. Magáról. Az emlékeiről. Újra a zenére gondolt, ami délben szólt a rádióban.

Üresség.

A sötét, füledt nézőtér az állóhajó gyomrában, a hangosan lüktető zene még megvédte. „Te, itt?” „Én, én!” Lépésben haladt befelé a tömegben, és mindenhol ismerősökre botlott. Beszélgetni szerencsére nem lehetett, köszönni is csak ordítva tudtak egymásnak. A basszusgitár testeken átrezgő, vaskos hangjai között, a dobok ritmusviharában, a szaxofonszólók színes hullámai alatt még biztonságban volt azoktól, akik megismerték őt valakinek. Akik *valamilyennek* hitték őt.

A saját kérdései azonban – ugyanúgy, ahogy a diszkófény villódzó, éles, fehér-sárga-kék nyalábjai – másodpercenként belevágtak az arcába.

„Hol vannak az emlékeim? Hol vagyok én?”

Ismerősök. Nézte őket, ahogy táncoltak. Mozgott a zene ütemére, és közben az járt a fejében, hogy az ismerősei mind csak *formák*. A nevetésük, az alakjuk, és a mosolyuk, amivel üdvözlik őt. Felismeri őket, az eszével felfogja, kik ők, mégsem tud róluk semmit. Ez hogy lehet? Akkor meg miféle felejtés ez? Sokszor valódi üresség az emlékek helyén, sokszor viszont inkább valami képtelen elidegenedés attól, ami elmúlt. Mintha az emlékei formája megmaradt volna, csak a tartalmuk, az változott meg – vagyis tűnt volna el. Az emlékek mélysége záródott el előle. Biztosan megvannak, de ő nem érhet el odáig.

Nem akart erre gondolni. Legszívesebben innen is elmenekült volna, de már bent volt a zsúfolt tánctér közepén, körülötte az egyre vadabban táncoló, egyre izadtabb tömeggel. Ő is táncolni akart. Miért nem itt van vége ennek az éjszakának? Miért nem itt van vége mindennek?

De tudta, hogy Laurát előbb-utóbb muszáj lesz megtalálnia, hiszen azért jött ide.

*

– Mesélj!

Fent ültek a hajó orrában a bár nyitott teraszán. A koncert közönsége már nagyrészt szétszéledt, késő volt.

A víz fölött milyen enyhe, kellemes az éjszaka! Néha egy-egy nagyobb hullám meglökte a hajót, alig lehetett érezni. Fölöttük a Petőfi híd forgalmának zaja, amögött pedig Budapest, és a város megolvadt fényei a Duna víztükrében.

Akkor újra bevillant neki, hogy alig talált ide a hídhöz a délutáni vendéglőből. Igyekezett nem gondolni erre, inkább Laurára figyelt.

Laura élénkvrös hajú lány fehér bőrrel. Mélyen dekoltált, fekete ruhát visel, és sötét ragadozószemekkel néz az arcába. Belekortyol egy pohár rubintvrös borba, jelentőségteljesen lehelyezi maga elé a talpas poharat, és így szól: – Mindent tudni akarok.

Az egész teste kíváncsi. A szeme, a más-más színekkel megfestett, fényes körmei, feszesen duzzadó mellei, mindene. Sima, hamvas-fehéres bőre is.

– Hű.

– Csak azt ne mondd, hogy nincs miről.

És akkor ő már érzi, hogy el fog mondani néhány dolgot, pedig semmi kedve hozzá. Még a könnyű részéhez sem. Tudja, hogy megpróbálja majd kiszedegetni az élményei közül a hangzatos, ugyanakkor jelentéktelen epizódokat.

Az elveszett hátizsák, na persze. Azzal kezdte.

Megérkezésekor, Ferihegyen kiderült, hogy a hátizsákja eltűnt. Valószínűleg rossz gépre tették fel, így a hátizsákja, amivel négy héten át gyalogolt, még megtett párezer kilométert a levegőben, ő pedig este nyolckor egy övtáskával, egy derekára tekert pulóverrel és kezében egy banánnal nyitott be a lakásába egy hónap után. Még szerencse, hogy a lakáskulcsa az övtáskájában volt, nem hagyta a hátizsákban. És hogy maradt némi aprója hazajutni a repülőtérről.

– Nem véletlen. Egyáltalán nem véletlen – mondja a lány, miután végighallgatta. A hangja továbbra is jelentőségteljes.

Jó, hát ezt volt a legkönnyebb elmesélni. Most azonban már elő kell jönni valami komolyabbal.

– Volt egy német nő. Napokig gyalogoltunk egymás közelében, vagy még tovább, nem tudom. De akárhányszor újra találkoztunk, nekem soha nem sikerült felismer-nem őt. Az elején mindig nagy örömmel üdvözölt, és aztán egyre hosszabban magyarázkodott, hol és mikor találkoztunk... Bár többször előfordult, hogy a szomszédos ágyban aludt, képtelen voltam megjegyezni az arcát. Egy idő után már kínos volt, ezért elhatároztam, hogy ha újra látom, megpróbálok valami jelet találni rajta, az talán majd segít.

És a nő fel is bukkant megint, azt hiszem talán Burgosban, pontosabban ott a nyakamba borult valaki, én meg csak bámultam rá hülyén. Végül – inkább a testalkatáról – eszembe jutott, biztosan ő az, a német nő. Akkor még beszélgettünk is. Ő elmesélte, hogy a két, serdülő korú gyerekével jött, de különvált tőlük, én pedig megkértem, csináljon rólam egy fotót. A képen egy szobor mellett ülök egy padon, és vigyorgok. Inkább őt kellett volna lefényképezni. Hogy megkeressem a vonást az arcán, amit majd végre megjegyzek, teljesen kiment a fejemből. Aztán napokkal később újra rám köszönt valaki, és én csak néztem vissza rá értetlenül, a nevemet mondta és a burgosi szobrot, megint ő volt. De valamit megsejthetett, mert magyarázkodás helyett csak legyintett és ment tovább. Én utána kiáltottam, hogy „tudom, tudom!”, de már késő volt.

Laura hátrasimította hosszú, vörös haját. Még több fény izzott elő feketére festett szempillái közül. Belekortyolt a borába, mire ő – talán hogy időt nyerjen – elővette Federicót.

– Olaszok voltak, és én egyszer együtt vacsoráztam velük. Amíg az apja felvágta neki a húst, Federico némán, hol merevnek, hol zavarosnak tűnő, szürke tekintettel révedt maga elé. Hirtelen azonban – szorosan összepréselt ajkát résnyire nyitva –

felvonyított. Mint egy magára hagyott kutya egy távoli kertből. Az ökle, a nyaka, az arcizmai görcsösen megfeszültek, és a fiú szinte rázkódni kezdett az idegességtől. Az egész étkezde elnémult, és minden tekintet feléjük – felénk – fordult. Az apa viszont nem tett mást, csak higgadtan megnyugtatta a fiát: „Nincsen semmi baj, várj egy pillanatot”. Nem vágta gyorsabban a húst, már a hangja is elég volt hozzá, hogy az éhes Federico lecsillapodjon. Aztán ahogy az apa végzett a hús felszeletelésével, és így szólt: „Federico, egyél!”, a türelmetlen fiú erősen marokra fogta a kanalát, és villámgyorsan betömött mindent. Óriási étvágya volt, persze egy akkora testnek – mert nagydarab, kötött, merev izomzatú fiú volt ez a Federico – szüksége is volt az energiára. Különbén Federico többnyire nyugodtan, a külvilág iránt teljesen közömbösen, szófogadóan követte apja utasításait. Aznap este a visszhangos hálóteremben többször hallottam az apa határozott szavait: „Federico, gyere!”, „Federico, öltözz át!” „Federico, gyere, megyünk fogat mosni.” Egészen olyan volt, mint egy parancsoló római hadvezér. „Federico, aludj!”

És még vagy egy héten át többször láttam őket, ahogy napközben egymás mellett gyalognak: baloldalt az őszülő halántékú, büszke járású apa, a jobbán görnyedten, földre szegezett tekintettel Federico. Mindig így. De a közelükbe érve, az erdők ösvényein, források pihenőinél vagy a hosszú, egyhangú síkságok gyalogútjain gyakran hallani lehetett, hogy az apa napközben is folyamatosan beszél a fiához, csakhogy az úton sohasem parancsolt, ott inkább mintha halkán, meg-megakadó hangon gyónt volna. Mintha az az állandó monológ vagy elképzelt beszélgetés a fiával az ő megtisztulása vagy megnyugvása lett volna. Az életét mesélte vagy csak a múlt egy darabját, amit Federicónak muszáj lett volna megbocsátania? Azok a dalamos, olasz beszédtröredékek mindenesetre valami vezeklésfélére emlékeztettek, egy megtört hadvezér vezeklésére, amely talán ennek a görnyedten, görcsös léptekkel gyalogló figurának a világra jöttével, Federico annyira elérhetetlen, távoli világával volt kapcsolatban...

Laura két pohár bor után végignyújtotta meztelen karját az asztalon és azon nyugtatta a fejét. Így nézte őt, oldalra hajtott fejjel. Amikor viszont megszólalt, minden egyes szava külön-külön is szomorú volt egy kicsit.

– Figyelj. Veled... veled mi történt? – Szünet. – A belső dolgok...

Tehát nem lehetett elbújni mások története mögé.

Ő sokáig hallgatott.

– Ami azóta történt, sokkal érdekesebb – mondta végül.

A lány nevetni kezdett. Szép volt, ahogy nevet.

– Ebben az egy napban?

– Én sem értem – mondta ő, és elnézett a Duna felé. Bámulta a folyó túlsó partját és a várost tőlük északkeletre: valahol ott lakik, ott van a lakása, ott várja majd az a fullasztó idegenség újra. Igaz, még el is kell jutnia oda, még meg kell találnia az utat

hazáig. De nem akarja többet betenni a lábát abba a lakásba, és nem akar itt beszélgetni sem. Nem akar semmit.

Laura, mint aki hirtelen kijózanodik vagy mély álomból ébred, kihúzta magát. – Jó, jó, nem kell. Csak akkor mesélj, ha kedved van.

És a lány átveszi a szót, mintha ezzel is neki akarna segíteni. Laura a saját nyaralásáról beszél: vitorlázás az Adrián, szűk ágy a kajütben, esténként kikötői vacsora vagy közös főzés a hajón. A lány megint a meztelen karját mutatja: leburnult, de hiába, rajta két nap alatt nyoma vész a barnaságnak, vigyáznia kellett, nehogy leégjen...

Ő figyelmesen hallgat. Próbálja átélni, amiről a lány mesél. Közben azonban percről percre erősebben érzi a tudatába metsző jéghideg impulzusokat, akárcsak lent a koncerten. („Hol vagyok én?”) És biztos benne, hogy ezeket a villanásokat Laura szavai váltják ki belőle. Miért? Miért nem mindegy neki ez az elnagyolt élménybeszámoló? Szinte elviselhetetlen már az odaút említése is: hosszú alagutak a tenger felé vezető autópályán, nyári szombat főszezonban, forgalmi dugók ötven kilométerenként.

– Te is voltál Horvátországban, szóval tudod... – így kezdi a lány, és ő már ekkor érez a gyomrában egy lökést, enyhén megszédül, mintha megint egy éjszakai uszály hullámai érték volna el az állóhajót.

Laura telefonnal készült fényképeket mutat neki. Az elsők egy alig kivehető delphinuszony, sötét uszony a sötét tengerben, fehér tarajú hullámok csipkái között. – Ez nem sikerült jól – mondja a képről a lány, megvonja a vállát (nagyon szép így, ahogy megvonja a vállát), aztán lelkendezve meséli tovább, mennyire élvezte, amíg a delfinraj ott úszott a hajójuk mellett.

– Delfinraj, igen.

Ő érdekesnek tartja, amiket Laura mesél, várja a folytatást. Ezzel párhuzamosan azonban a lány szavai mintha kiforgatnák őnmagából – megpörgetnék, és aztán kiroppítenék a semmibe. Igen, határozottan érzi, ahogy kettéválk a tudata: ugyanabban a pillanatban hallgatja élvezettel Laura élményeit, és menekülne el máris, anynyira idegen tőle ez a hallgatás, a saját hallgatása. Legszívesebben kiszakítaná, kimegszené magából a türelmes, udvarias figyelem e képességét.

Mi ez?

És nem sokkal később rádöbben, hogy Laura felé ő egy szerepet alakít: amióta hazaért, most először egy civil élettel és múlttal bíró ember személyiségét próbálja eljátszani, az a személyiség azonban, jól tudja, nem folytatódik ott az arca mögött, vagyis helyette valami más van ott, és ő tényleg úgy érzi, nem járt Horvátországban (pontosabban: nem ő járt Horvátországban), és a megelőlegezett, közös tudás, amit a lány kettejüknek tulajdonít: eltűnt.

– Delfinraj, ugráló, játékos delfinek, igen.

Egy másik fotó: Laura szalmakalapban, bikiniben a vitorláson, szinte meztelen, gyönyörűen fénylő combjai mellett kék kupakos ásványvizes flakon. A testében kéne gyönyörködni, a fényképben, de ő képtelen rá, leragadt egy előző mondatnál és még ott tart, milyen lehet szétdobni egy bevásárlás költségeit a nyaralótársaság tagjai között. „Úgy olcsóbb, sokkal olcsóbb. Aha!”, bólogat, de közben fogalma sincs az egésztől. És nem tudja, mennyit ér a horvát pénz, hogyan kell átszámítani... Miért felejtette el? Tudta egyáltalán?

Pedig Laura végig úgy beszél hozzá, mintha végtelenül egyszerű dolgokat közölné vele, a leghétköznapibb dolgokat a világon.

Aztán egy újabb fotón ókori romok látszanak egy szigeten, és ő ekkor már arra gondol, vajon kihez beszél a lány. Ki a hallgatósága? Kire mosolyog, amikor rá mosolyog? Úgy érzi, nemsokára választ követel tőle az az egyértelműség, amellyel a lány viszonyul hozzá – vagyis ahhoz az illetőhöz, akit az ő helyébe odaképzelt.

„Te is voltál Horvátországban, szóval tudod...”

Nem, ő nem tudja.

Mit mondjon? Amennyire még képes rá, szorgosan fürkészi az ókori romokat a fényképen. *Ismerősöket* fedez fel rajta: embereket, akikkel a lány együtt nyaralt, és akiket ő elvileg ismer, de akikről megint csak emlékek üres csigaházait találja a fejében. Idegenek a számára. Esti képek jönnek a romokról („Egy római kori villa, aha!”), és azoknak az *ismerősöknek* már csak az árnyékuk látszik, a sziluettjük, mintha ők maguk is eltűnt idők kő oszlopfői és szobortörmelékei lennének; és a képeken Laura - ez a mosolygós, gyönyörű lány, aki közben itt ül vele szemben, és tekintetében kíváncsi, vad fénnel mesél – ugyancsak eggyé válik a római villa maradványaival, ijesztő.

Nem, ő nem bírja ki ezt a bizalmat. Romok között bolyong ő is, a lánnyal közös történetük elfelejtett romjai között, de a kettejük közötti bizalom eredetét nem találja.

– Hánytam is – mondja pedig a lány magától értetődő közvetlenséggel, hiszen már arról mesél, hogyan kapott tengeribetegséget egy gyors vihar idején, és ő úgy érzi, nem tudja tovább elviselni, hogy Laura ennyire nyilvánvalónak tekinti, kihez beszél, miközben ő magáról egyáltalán nem tartja nyilvánvalónak, kicsoda. Fogalma sincs róla.

Persze mitől gyanakodna a lány?

Aztán az adriai élménybeszámolónak egyszer csak vége szakad és csönd lesz: ő nem kérdez, Laura nem mesél többet, zavart, tanácstalan hallgatás ez, ő mégis megkönnyebbül. Még tart ez a hallgatás, még tart, még mindig tart, egyre hosszabb, nem néznek egymásra...

– Akkor hát szia – mondja végül a lány, és feláll. – Nem vagy még itt teljesen – teszi hozzá búcsúzóul, de azért mosolyog és puszit ad, sok-sok türelem és kevés lemondás van a hangjában, ő pedig szinte fellelegzik, amiért végre egyedül lehet.

Mert az a hallgatás, az a figyelem...

Pár perccel később már a Petőfi hídon gyalogol át.

Egy pontos emléke önmagáról ezek szerint mégiscsak megmaradt, hiszen tisztán felismerte, hogy az előzékeny figyelem, amellyel az imént Laura szavaira összpontosított, a korábbi életében volt jellemző rá. De már ez a türelmes hallgatás is csak *forma*, akár a koncerten táncoló sok alak vagy a fényképen romok közt feltűnő „ismerősei”. *Forma*. Már nem az ő jellemvonása, csupán kölcsönveszi, udvariasságból, és mert így a legegyszerűbb. Vagy így a legkényelmesebb? Látja magát kívülről, miközben a lánnyal beszélget: állát a kezébe temeti, és Laura szemét figyeli, néha töprengően elnéz oldalra. Olykor hozzáfűz ezt-azt, és végig megjegyez minden szót: igen, ez ő – volt.

Volt. Ő csak hallgat és figyel, róla nem kell beszélni, róla nem kell szót ejteni, ő nem érdekes. Ha megnyilvánul, elég, ha bemenekül pár tőle független történet mögé. A könnyen elmesélhető külső impressziók fedezékébe. Amit ő érez, ami ott belül történik, az nem érdekes. Ez lehetett ő régen.

De most úgy tekint a dologra, hogy nem a sajátjai többé sem a mozdulatok, sem a láthatatlan páncél, amellyel elhárítja a rá irányuló figyelmet – csak eljátszotta az egészet.

Akkor kihez tartoztak azok a mozdulatok, és kié volt a láthatatlan páncél? Elhárította a rá irányuló figyelmet? Igen, elhárította.

Átér a hídon, a gyűlöletes, ismeretlen város még gyűlöletesebb és még ismeretlenebb felébe: az útvonal innentől nem áll össze a fejében, nincs meg róla a kép (tizenhat éve él itt); de nem érdekli, egyedül arra tud gondolni, hogy valami nagy csaláshoz segédkezett egész este, hogy a jelenléte, a hallgatása mennyire hazug volt. „Mi ez a képtelenség? Azzal hazudok, csak azzal, hogy ülök szemben valakivel?”

Tud így mondani bárkinek bármit?

Odakeveredik a metróhoz, és már tudja, hogy mindig a következő lépést ismerheti csak fel a hazafelé vezető útból, de haza fog érni, biztos benne. Ám közben az útvonal minden mozzanatára újra rá kell döbennie: a hosszanti barázdákra a mozgólépcső fokain, az oldalt futó fekete gumikorlát sima tapintására és az alagút állott levegőjére odalent. Tompa, áttetsző, langyos köd: csak az láthatja, aki először jár itt, másodsorra hozzászokik az ember szeme, rémlik egy másik életből és más városok metróiból – és ő látja ezt a ködöt. És mintha életében először ömlene az arcába a poros huzat, amikor a közeledő metró robaja erősödni kezd.

Úgy képzelem, egy csecsemő érzékelése működhet ilyen felfokozott, fájdalmas és félelmetes intenzitással, ahogy most ő próbálja felfogni ezt az új világot. „Van ilyen?” És tágra nyílt szemmel csodálkozik a festett üvegdobozra, amelynek belsejéből neonfény világítja meg a reggeli-esti menetrendet.

De hogy mindez egy ezerszer végigjárt helyen történik, felfoghatatlan.

Kinek a tulajdonsága akkor az a figyelem? Mégiscsak ő figyelte vele a lány élménybeszámolóját.

A metró elsűvít mellette, lassít, megáll. Micsoda forgatag! Turistacsoportok, rengeteg fiatal. Tömött kocsik ilyen későn? Majdnem felszáll, de végül képtelen rá. Nem tudja bevinni azt a sötét kérdést a metrókocsiba.

Kintről nézi, ahogy záródnak az ajtók, a szerelvény sziszeg és végül lomhán elindul; egy perc, és a kiszálló utasokat mind felszívja a felfelé vezető mozgólépcső, a zajok elülnek, és újrakezdődik a síneken túli falra vetített, néma képűség. Vonzzák a szemet a vibráló, színes képek, a sporthírek: egy focista, aki összeesett a pályán és meghalt, szívleállás, kék-fehér mezes csapattársak fekete karszalaggal.

Kinek a tulajdonsága akkor az, ahogyan ő figyelte Laura szavait?

Közben pedig ismerős a hír a meghalt focistáról, és rájön, hogy látta már két napja az óceánparti hotelszobájában... Atyaég, az óceánpart. Mennyire jó volt ott lenni. És ezalatt felrémlik, hogy igen, mindig többnapos hírek peregtek itt a Ferenc körüti metróállomáson, kínosan, értelmetlenül régiek.

Az óceánpart, igen. Az a nyugalom és az a kényelem, a tele kád forró víz a hotelban odaérkezéskor. Televízió egy hónap után. Feküdt az ágyon fürdés után és nézte a kétszáz méteres síkfutás új világrekordját, és most újra látja itt ebben a valószerűtlen alagútban. Miért szórakozik vele a tér, amely körülveszi? Miért kell úgy látszódnia, hogy a valóság történései ide csak két nap késéssel érnek le?

És már az óceánpartra gondolni sem jó, nem köti le a megvetés, hogy milyen szánalmasan elavultak a mutatott hírek.

Narancssárga, műanyagból öntött székek sora a peron hátuljában. „Hát, vannak azok a székek is, tényleg!” Odatámolyog, leroskad az egyikre, már izzad, és bámul bele abba a sötét kérdésbe, hogy kinek a tulajdonsága az ő előbbi udvarias hallgatása, figyelme, kíváncsisága...

Nem tudja, meddig ül ott.

Cukros lé folyik a lábához. A széke melletti teli kuka peremén áztatott gyorséttermi papírpohár, annak az alja csöpög, fényes tócsa gyűlt már a kuka körül, a lé befolyt a széke alá. Az ital szirupos szaga a kukába dobott dinnyehéj, rohadó barack bűzével keveredik, és ő még mindig a saját, sötét kérdését bámulja, és nem tudja rá a választ. Úgy érzi, csak megjátszotta a régi énjét. Sőt akkora távolságra van már ő attól a régitől, hogy nincs azzal semmi kapcsolata. De hát mégiscsak ő viselkedett úgy!

Nem érti.

Felemeli a lábát. A cipője szinte beleragad abba a lötytybe, fekete nyomokat hagy, bárhová helyezi a talpát. Zavarja, hogy cuppog a cipője, akárhányszor újra megmozdul a lába.

Tényleg ez vár rá? Ez a riasztó tapogatózás? Tényleg a hétköznapi élete közben kell rábukkannia újra a saját tulajdonságaira? Ráadásul olyan tulajdonságokra, amelyek idegenné teszik őt önmaga számára?

Nincs már senki az állomáson. Csönd van és meleg, és neki újra jólesik az egyedüllet, éppen mint fent a budai vendéglő kertjében délután. Csak a peron túlsó végében, egy ugyanilyen narancssárga széksor mellett áll két biztonsági őr, egy hajléktalant ébresztgetnek, majd amikor a kabátos, sapkás hajléktalan elkészül a mozgólépcső irányába, az őrök is elindulnak vissza.

De most feléje közelednek, és ő csodálkozva bámulja őket: „Ti léteztek? Ó, hát persze, hogy léteztek!” Félelmetesek, ahogy így jönnek ketten, ám neonzöld mellényük sokkal érdekesebb a félelemnél, így ő a mellényeket bámulja akkor is, amikor az őrök odaérnek...

– Ez volt az utolsó metró.

Ő mégsem tudja levenni a szemét a foszforeszkáló mellényekről, mire a másik peronőr szólal meg, de már sokkal fenyegetőbb hangon, szinte ingerülten:

– No metro! Bus! Nicht metro! Ende! Bementék. Oké?

Bementék tényleg? Neki fel sem tűnt. Különös.

Úgyhogy csendben feláll, kilép a cukros tócsából, és ragacsos cipőkkel indul ő is a mozgólépcső felé, akár a hajléktalan.

– Értem – mondja még halkán a két őrnek, és még sokáig a hátában érzi a tekinteteket. Külföldinek nézték. Szóval akkor éjszakai busszal kell hazamennie. Sosem lesz vége ennek a napnak?

De, vége lesz: egy órával később újra belép a lakása ajtaján.

Nehéz, meleg levegő, és vészterhes közöny a bútorok hallgatásában, akárcsak előző este. És ő már érzi, hogy ugyanaz a riasztó és félelmetes ébredés várja ezen az éjszakán is („Hát nincs az a völgy? Nincs az a völgy?”) – és még ki tudja, hányszor. Most mégis sokkal jobb itt, mint kint a városban. A négy fal között, egyedül valamennyire mégis biztonságban van.

Nem fog emberek közé járni, ezt már az éjszakai buszon elhatározta, be fog zárkózni ide, örökre.